

**วรรณกรรมเพลงกล่อมเด็กจังหวัดลำปาง : การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อ
การเปลี่ยนแปลงและความคงอยู่**
**LULLABIES FROM LAMPANG PROVINCE: ANALYSIS OF FACTORS
AFFECTING THE CHANGES AND THE EXISTENCES**

อรัทัย สุขจั๊วะ¹; ขนิษฐา ไจมนิ²; สนม ครุฑเมือง³; บุญเหลือ ไจมนิ⁴

Orathai Sukja¹; Kanita Chaimano²; Sanom Khrutmuang³; Boonlue Chaimano⁴

Corresponding author, e-mail: ora_thaionly@hotmail.com

Received: May 12, 2021; Revised: June 04, 2021; Accepted: June 09, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงและความคงอยู่ของเพลงกล่อมเด็กจังหวัดลำปาง โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยภาคสนามและใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการสำรวจข้อมูลจากกลุ่มประชากร 3 ช่วงอายุ จำนวนทั้งสิ้น 468 คน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของเพลงกล่อมเด็กคือ 1. ช่วงอายุ 2. ระดับการศึกษา 3. เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตสมัย ส่วนในด้านความคงอยู่ของเพลงกล่อมเด็ก พบว่าเพลงกล่อมเด็กยังมีความคงอยู่ในสังคมปัจจุบัน ถึงแม้จะลดลงค่อนข้างมากเมื่อเทียบกับสมัยก่อน โดยส่วนใหญ่จะพบมากในสังคมชนบทและอาจจะมีการปรับเปลี่ยนเนื้อร้องไปตามสถานการณ์ปัจจุบัน โดยผู้ที่ให้ข้อมูลในด้านเนื้อร้องได้ค่อนข้างมากคือ กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ที่อยู่ในช่วงอายุที่ 1 (15-25 ปี) และช่วงอายุที่ 2 (35-45ปี) ซึ่งเป็นช่วงวัยที่กำลังเลี้ยงดูบุตร จึงสามารถถ่ายทอดเนื้อเพลงได้มากกว่าเมื่อเทียบกับช่วงอายุ ที่ 3 (55-65ปี) ซึ่งเป็นช่วงวัยที่มีอายุค่อนข้างมาก ตลอดจนไม่ได้ร้องกล่อมมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน จึงส่งผลให้ความสามารถในการถ่ายทอดเนื้อร้องของเพลงลดลง

คำสำคัญ: เพลงกล่อมเด็กจังหวัดลำปาง; การเปลี่ยนแปลง; ความคงอยู่

¹นักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

³รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

⁴รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

ABSTRACT

This research aimed at analyzing the factors affecting the changes and the existence of the lullabies from Lampang province. The existence of lullabies found that these songs existed nowadays even it lessen the popularity from the past drastically. Most of lullabies found in rural areas and the lyrics were adapted upon current situation. The informants who were able to tell the lyrics were the interviewees from first generations (15-25 years old) and second generations (35-45 years old) having experience of raising children therefore they could tell the lyrics more than the third generation (55-65 years old) who were elderly and could not recognize the lyrics of lullabies.

Keywords: Lampang Lullabies; Changes; Existence

บทนำ

วรรณกรรมเป็นเสมือนเครื่องมือที่ถ่ายทอดเรื่องราวต่างๆของมนุษย์อันเกิดจากจินตนาการ อารมณ์ ความรู้สึก ผ่านเรื่องราวหรือบันทึกต่าง ๆ โดยสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตหรือเรื่องราวในอดีตได้เป็นอย่างดี วรรณกรรมจึงมีบทบาทต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ เนื่องจากมีการผูกโยงกันระหว่างมนุษย์กับวรรณกรรมไว้อย่างแน่นแฟ้น เหตุเนื่องมาจากมนุษย์เป็นผู้สร้างวรรณกรรมและมักจะสอดแทรกเรื่องราวในชีวิตผ่านวรรณกรรมนี้ โดยนอกเหนือจากมีความมุ่งหวังจะให้เป็นที่กระเจาสะท้อนสภาพชีวิตในแง่มุมต่าง ๆ ให้คนในสังคมและชนรุ่นหลังได้ทราบแล้ว ยังเป็นแหล่งข้อมูลที่ทำให้รับรู้และรับทราบการดำเนินชีวิตในอีกหลายด้านที่สอดแทรกผ่านวรรณกรรมเหล่านั้นซึ่งสามารถนำไปปฏิบัติหรือนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ วรรณกรรมมีหลายประเภท แต่หากจะยึดตามความใกล้ชิดและความผูกพันกับคนในสังคม วรรณกรรมท้องถิ่นอาจจะมี ความใกล้ชิดที่แนบแน่นกว่าวรรณกรรมในลักษณะอื่น ๆ โดยวรรณกรรมท้องถิ่นเหล่านี้มักมีความคล้ายคลึงกันในทุกท้องถิ่นของประเทศไทย เนื่องจากมีการดำเนินชีวิตและความเชื่อดั้งเดิมที่คล้ายคลึงกัน

วรรณกรรมท้องถิ่นมีความผูกพันและฝังรากลึกลงไป ในสังคมไทยตั้งแต่อดีตจวบจนปัจจุบันอย่างแน่นแฟ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเพลงกล่อมลูกซึ่งเป็นเพลงที่เด็กคุ้นชินมาตั้งแต่แรกเกิด และจะหยั่งลึกลงไป ในจิตใจของเด็กเสมือนความรักและความผูกพันของแม่ที่มีให้กับลูก โดยถ่ายทอดผ่านบทเพลงแห่งความรักเพื่อให้ลูกนอนหลับอย่างสบาย คลายความหวาดกลัวและความวิตกกังวล ดังนั้นเพลงกล่อมลูกจึงเป็นเสมือนจุดเริ่มต้นด้านการสร้างเยื่อใยและสายสัมพันธ์ระหว่างลูกกับแม่ และเป็นสิ่งที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตและสภาพจิตใจของลูกได้เป็นอย่างดี เนื่องจากว่าเด็กที่ได้รับการช้บกล่อมจากแม่จะรู้สึกถึงความรัก ความอบอุ่น ความดูแลเอาใจใส่จากแม่โดยผ่านประสาทสัมผัส เป็นต้นว่า สายตาเริ่มสอดประสาน จมูกเริ่มคุ้นชินกับกลิ่นกาย หูได้ยินเสียงช้บกล่อม และอบอุ่นจากการโอบอุ้ม ส่งผลให้เด็กเติบโตมาด้วยสภาพการเลี้ยงดูที่ดี และสามารถเป็นผู้ใหญ่ที่พร้อมจะมอบความรักให้แก่ผู้อื่นได้ในอนาคต

เพลงกล่อมเด็กเป็นส่วนหนึ่งของวรรณกรรมมุขปาฐะ (Oral Literature) โดยใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอด ส่วนเนื้อหาและท่วงทำนองจะแตกต่างกันไปตามลักษณะท้องถิ่นนั้น ๆ เช่น ภาคเหนือเรียก “เพลงอ้อลูก” ภาคอีสานเรียก “เพลงนอนสาหล่า” หรือ “เพลงนอนสาเดอ” ภาคกลางเรียก “เพลงกล่อมลูก” ภาคใต้เรียก “เพลงขาน้อง” “เพลงร้องเรือ” เป็นต้น (สุวรรณทิ ทองรอด : 2551) โดยแต่ละถิ่นล้วนถ่ายทอดวัฒนธรรมทางด้านสังคมเพื่อแสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของตนผ่านเพลงกล่อมเด็ก ดังนั้นการศึกษาเพลงกล่อมเด็กนอกจากจะเป็นการศึกษามุขปาฐะที่ใช้เพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างแม่กับลูกแล้ว ยังเป็นการศึกษาเพื่อสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิต วัฒนธรรม ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงและการคงอยู่ของเพลงกล่อมเด็กในปัจจุบันได้อีกด้วย

ปัจจุบันเพลงกล่อมเด็กเริ่มจะเลือนหายไปจากสังคมไทย เนื่องด้วยปัจจัยทางด้านสังคมหลายประการส่งผลให้การร้องเพลงกล่อมเด็กแบบสมัยก่อนลดลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการร้องเพลงกล่อมเด็กในเขตพื้นที่จังหวัดลำปาง เริ่มจะมีความนิยมที่ลดน้อยถอยลงมากยิ่งขึ้น เหตุเนื่องมาจากชนรุ่นหลังเริ่มไม่ค่อยให้ความสำคัญกับบทเพลงพื้นบ้านหรือภาษาถิ่นดั้งเดิมของตน แต่กลับหันไปนิยมบทเพลงสมัยใหม่ ตลอดจนพุดภาษาอื่นแทนภาษาดั้งเดิมที่รุ่นปู่ย่าตายายเคยสื่อสารกันมาเป็นต้นว่า นิยมร้องเพลงไทยสมัยใหม่และพุดภาษาไทยกลางแทนภาษาถิ่นเหนือ หรือยิ่งไปกว่านั้นคือ นิยมเพลงสากลพุดภาษาต่างประเทศแทนภาษาประจำชาติของตนแทนไปเลย ดังที่ ธเนศวร์ เจริญเมือง (2556) ผู้เขียนหนังสือ 'วัฒนธรรมล่มสลาย: ปีก่อเมือง แม่ก่อเมือง ลูกอุ้มเมืองบะจ่าง' กล่าวว่า "ภาษาคำเมืองอาจจะหมดภายใน 30 ถึง 50 ปีข้างหน้านี้ไม่เหลือแล้วอย่างแน่นอนยืนยันได้ การล่มสลายของวัฒนธรรมมันชัดเจนมาก"

ด้วยความนิยมของบทเพลงและภาษาถิ่นเหนือที่ลดลงนี้ ผู้วิจัยจึงสังเกตเห็นว่าเพลงกล่อมเด็กในจังหวัดลำปางซึ่งเป็นจังหวัด 1 ใน 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย อันได้แก่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดพะเยา จังหวัดน่าน จังหวัดแพร่ จังหวัดลำปาง จังหวัดลำพูน จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่มีการสั่งสมและหล่อหลอมความเป็นอัตลักษณ์และวัฒนธรรมของชาวล้านนาไว้ได้อย่างดีเยี่ยมอีกจังหวัดหนึ่ง นอกจากนี้วัฒนธรรมและวรรณกรรมต่าง ๆ ยังมีความน่าสนใจอยู่ไม่น้อยเมื่อเทียบกับจังหวัดในภาคเหนือตอนบนดังกล่าวข้างต้น เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีชัยภูมิที่ตั้งติดกับอาณาเขตล้านนา คือจังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดแพร่ และจังหวัดพะเยา โดยจังหวัดดังกล่าวล้วนมีลักษณะร่วมและลักษณะต่างทางด้านวัฒนธรรมแฝงอยู่ในแต่ละจังหวัดนั้น ๆ ไม่น้อย โดยเฉพาะสำเนียง ท่วงทำนองภาษาพุด ตลอดจนความเชื่อและวัฒนธรรมต่าง ๆ ซึ่งส่งผลให้จังหวัดลำปางได้รับอิทธิพลและวัฒนธรรมจากจังหวัดใกล้เคียงค่อนข้างหลากหลาย ซึ่งในปัจจุบันผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าวัฒนธรรมและวรรณกรรมเก่า ๆ เหล่านั้นที่บรรพบุรุษเคยร่วมกันสั่งสมเอาไว้กำลังจะเลือนหายไป และกำลังจะถูกแทนที่ด้วยนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีสมัยใหม่ เห็นได้ชัดอย่างยิ่งในเพลงกล่อมเด็กที่ในปัจจุบันมีผู้นิยมร้องเพื่อกล่อมลูกน้อยลง แต่หันไปใช้เพลงสมัยใหม่จากแหล่งอื่น ๆ เช่น ในวิทยุ โทรทัศน์ ในสมาร์ตโฟน เป็นต้น ตามความทันสมัยของเทคโนโลยีมากขึ้น เพื่อก่อให้เกิดความสนใจรักและความภาคภูมิใจของชนรุ่นหลัง จนนำไปสู่การอนุรักษ์ภูมิปัญญาแต่ดั้งเดิมไม่ให้อ่อนหายไปจากสังคมไทย ตลอดจนทำให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงและความคงอยู่ของเพลงกล่อมเด็กจังหวัดลำปางในปัจจุบัน ว่ามีแนวโน้มและการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใดบ้าง จึงเกิดความสนใจที่จะศึกษาวรรณกรรมเพลงกล่อมเด็กจังหวัดลำปางขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงและความคงอยู่ของเพลงกล่อมเด็กในจังหวัดลำปาง

กรอบแนวคิด

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ของประชากร 3 ช่วงอายุ ได้แก่
 ช่วงอายุที่ 1 ช่วงอายุระหว่าง 15-25 ปี จำนวน 12 คน
 ช่วงอายุที่ 2 ช่วงอายุระหว่าง 35-45 ปี จำนวน 12 คน
 ช่วงอายุที่ 3 ช่วงอายุระหว่าง 55-65 ปี จำนวน 12 คน
 รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในเขตพื้นที่จังหวัดลำปาง 13 อำเภอ เป็นจำนวนประชากรทั้งสิ้น 468 คน
 โดยเครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์ มีทั้งหมด 4 ตอน ได้แก่
 ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์
 ตอนที่ 2 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเพลงกล่อมเด็ก
 ตอนที่ 3 ทศนคติที่มีต่อเพลงกล่อมเด็ก
 ตอนที่ 4 การใช้เพลงกล่อมเด็ก

ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงและความคงอยู่ของเพลงกล่อมเด็กในจังหวัดลำปาง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงและความคงอยู่ของเพลงกล่อมเด็กในจังหวัดลำปางในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นเพศหญิงที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดลำปางรวมทั้งสิ้น 13 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอห้างฉัตร อำเภองาว อำเภอเกาะคา อำเภอแม่ทะ อำเภอวังเหนือ อำเภอเมืองปาน อำเภอแจ้ห่ม อำเภอแม่เกาะ อำเภอเสริมงาม อำเภอแม่พริก อำเภอเถิน และอำเภอสบปราบ โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่มช่วงอายุ ได้แก่

- ช่วงอายุระหว่าง 15 – 25 ปี สุ่มเก็บข้อมูลอำเภอละ 12 คน รวมทั้งสิ้น 156 คน
- ช่วงอายุระหว่าง 35 – 45 ปี สุ่มเก็บข้อมูลอำเภอละ 12 คน รวมทั้งสิ้น 156 คน
- ช่วงอายุระหว่าง 55 – 65 ปี สุ่มเก็บข้อมูลอำเภอละ 12 คน รวมทั้งสิ้น 156 คน

รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในเขตพื้นที่จังหวัดลำปางทั้งสิ้น 468 คน

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ทั้งนี้ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามระหว่างเดือนธันวาคม พ.ศ.2562 ถึง เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2563 โดยเดือนธันวาคม พ.ศ.2562 ผู้วิจัยสำรวจพื้นที่เก็บข้อมูลเบื้องต้นเพื่อนำข้อมูลไปสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2563 ถึง เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2563 ผู้วิจัยนำเครื่องมือไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อเป็นการทดลองเครื่องมือ และเดือนสิงหาคม พ.ศ.2563 ถึง เดือน พฤศจิกายน 2563 ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ผ่านการทดลองและปรับเนื้อหาให้เข้ากับบริบทชุมชนแล้วไปใช้ในการลงพื้นที่สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดลำปาง ทั้ง 13 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอห้างฉัตร อำเภองาว อำเภอเกาะคา อำเภอแม่ทะ อำเภอวังเหนือ อำเภอเมืองปาน อำเภอแจ้ห่ม อำเภอแม่เกาะ อำเภอเสริมงาม อำเภอแม่พริก อำเภอเถิน และอำเภอสบปราบ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ลักษณะของแบบสัมภาษณ์มีทั้งคำถามปลายเปิด (Open – ended form) และคำถามปลายปิด (Closed – ended form) โดยผู้วิจัยกำหนดคำตอบให้เลือกมีเนื้อหาแยกออกเป็น 4 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ตอนที่ 2 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเพลงกล่อมเด็ก ตอนที่ 3 ทศนคติที่มีต่อเพลงกล่อมเด็ก ตอนที่ 4 การใช้เพลงกล่อมเด็ก ซึ่งแต่ละตอนมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามในประเด็นเกี่ยวกับ อายุ การศึกษา เพศของบุตร เพื่อนำมาวิเคราะห์ปัจจัยที่มีต่อเพลงกล่อมเด็ก

ตอนที่ 2 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเพลงกล่อมเด็ก วัตถุประสงค์ของแบบสัมภาษณ์ในตอนนี้คือ ต้องการทราบข้อมูลของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ว่ามีความรู้เกี่ยวกับเพลงกล่อมเด็กมากน้อยเพียงใด ซึ่งจะสามารถนำไปเป็นข้อสรุปในตอนท้ายว่าคนส่วนใหญ่ยังรู้จักและเข้าใจลักษณะของเพลงกล่อมเด็กหรือไม่ ตลอดจนจะเป็นตัวเชื่อมโยงไปถึงปัจจัยของการร้องเพลงกล่อมเด็กในอนาคต ซึ่งแบบสัมภาษณ์ในตอนที่ 2 นี้ จะใช้ข้อความคำถามทั้งหมด 6 ข้อ

ตอนที่ 3 ทศนคติที่มีต่อเพลงกล่อมเด็ก แบบสัมภาษณ์ในตอนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบมุมมองของผู้เลี้ยงเด็กในปัจจุบันที่มีต่อเพลงกล่อมเด็กว่ามีความคิดเห็นเป็นเช่นไร มีแนวโน้มด้านความชื่นชอบมากหรือน้อย การเลือกร้องเพลงกล่อมเด็กเป็นไปในลักษณะใด เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ความคงอยู่ของเพลงกล่อมเด็ก ทั้งนี้ได้มีการตั้งข้อความคำถามทั้งสิ้น

18 ข้อ

ตอนที่ 4 การใช้เพลงกล่อมเด็ก ข้อมูลในตอนนี้เป็นผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบถึงการใช้เพลงกล่อมเด็กในปัจจุบัน ว่ามีการเปลี่ยนแปลงเนื้อหาหรือเนื้อเพลงไปจากเดิมมากน้อยเพียงใด ตลอดจนมีการเลือกเพลงอื่นมาแทนที่เพลงกล่อมเด็กแบบดั้งเดิมหรือไม่ เพื่อนำไปเชื่อมโยงกับการวิเคราะห์ถึงความคงอยู่ของเพลงกล่อมเด็กจังหวัดลำปางในปัจจุบัน ทั้งนี้ มีการตั้งข้อคำถามทั้งหมด 11 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลมาวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงและความคงอยู่ของเพลงกล่อมเด็กในแต่ละช่วงอายุโดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ดังนี้

1. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์โดยแยกออกมาทีละประเด็นตามที่ได้ระบุไว้ในแบบสอบถามข้างต้น
2. นำผลสรุปที่ได้มาวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงและความคงอยู่ของเพลงกล่อมเด็ก

ผลการวิจัย

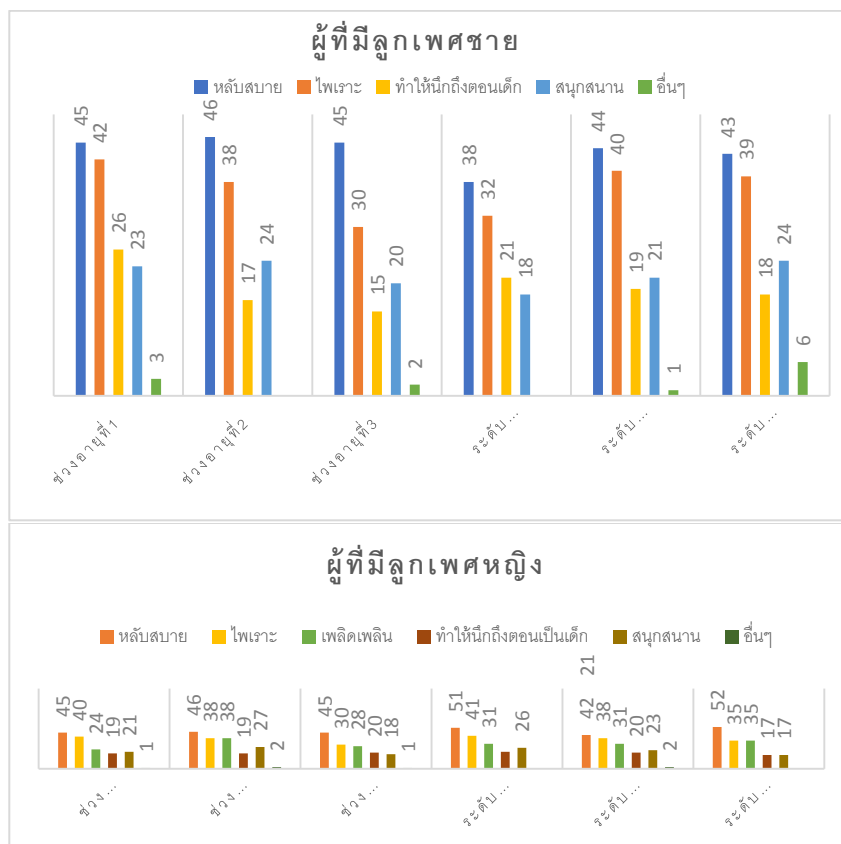
บทความนี้มุ่งนำเสนอ ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงและความคงอยู่ของเพลงกล่อมเด็ก โดยมีปัจจัยทางสังคม ได้แก่ ช่วงอายุของผู้ร้อง และเพศของผู้ถูก เป็นตัวแปร ผลการวิจัยเป็นดังนี้ ด้านความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเพลงกล่อมเด็ก ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ส่วนใหญ่รู้จักและเข้าใจความหมายไปในทิศทางเดียวกันคือ เป็นเพลงที่ใช้ในการร้องเพื่อกล่อมให้เด็กหลับ ก่อให้เกิดความเพลิดเพลิน รู้สึกเคลิบเคลิ้ม คลายความกังวล ตลอดจนเป็นเพลงที่สามารถทำให้เด็กหยุดร้องไห้หรือคลายความหวาดกลัว โดยเพลงส่วนใหญ่ที่รู้จักและนำมาร้อง มีทั้งที่เป็นเพลงกล่อมเด็กภาคเหนือ เช่น เพลงอ้อจ๋า เพลงสิ้งจ๋า เพลงกล่อมเด็กจากภาคอื่น ๆ มาขับร้องด้วย เช่น เพลงกล่อมเด็กภาคกลาง เพลงเด็ก เป็นต้น ตลอดจนมีการประยุกต์นำเอาเพลงสมัยใหม่หรือเพลงจากสื่อต่าง ๆ มาขับร้องเพื่อเป็นการกล่อมให้เด็กนอนหลับ โดยเพลงที่ใช้ในการกล่อมนั้นสามารถร้องให้เด็กฟังได้ทั้งเพศชายและเพศหญิง ซึ่งชี้ให้เห็นว่าเพศของเด็กไม่ได้มีผลโดยตรงกับการเลือกร้องเพลงกล่อม หากแต่ด้านที่มีผลต่อเพลงกล่อมเด็กคือระดับการศึกษา โดยพบว่า ยิ่งผู้ให้ข้อมูลมีการศึกษาระดับที่สูงขึ้น ก็จะมีมีความสามารถในการเลือกเพลงเพื่อนำมาร้องได้หลากหลาย ตลอดจนมีช่องทางในการค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมได้มากกว่าผู้ที่มีการศึกษาน้อยกว่า ทั้งนี้ระดับการศึกษายังมีความสัมพันธ์ไปถึงด้านการนำเสนอเนื้อร้องของเพลงด้วย กล่าวคือ ผู้ที่มีระดับการศึกษาที่สูงกว่า มักจะสามารถถ่ายทอดเนื้อร้องของเพลงได้มากกว่า ส่วนในด้านของช่วงอายุนั้นพบว่า การนำเสนอเนื้อร้องของกลุ่มเป้าหมายในช่วงอายุที่ 1 และช่วงอายุที่ 2 จะมีความสามารถในการนำเสนอและจดจำเนื้อร้องของเพลงได้ดีกว่ากลุ่มเป้าหมายในช่วงอายุที่ 3 ถึงแม้เนื้อร้องที่นำเสนอจะมีเนื้อหาคนละแบบกับเนื้อร้องในสมัยก่อนก็ตาม โดยชี้ให้เห็นว่ายิ่งอายุมากและไม่ได้ขับร้องมาเป็นระยะเวลานานก็จะทำให้ไม่สามารถจดจำเนื้อหาได้ดีเท่ากับกลุ่มที่ใช้อยู่เป็นประจำ

ทั้งนี้ลักษณะทำนองของเพลงกล่อมเด็กมักมีท่วงทำนองช้า ๆ เบา ๆ บางครั้งก็อาจมีท่วงทำนองในลักษณะช้า ๆ และเร็ว ๆ สลับกัน หรือบางครั้งอาจมีท่วงทำนองแบบเร็ว ๆ ในบางบทเพลง ขึ้นอยู่กับการกล่อมแต่ละครั้งว่าเป็นการกล่อมโดยมีวัตถุประสงค์ใด ปกติมักจะใช้กับเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 6 ปี เนื่องจากวัยนี้ยังเป็นวัยที่ต้องการได้รับความดูแลเอาใจใส่จากพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูอย่างใกล้ชิด

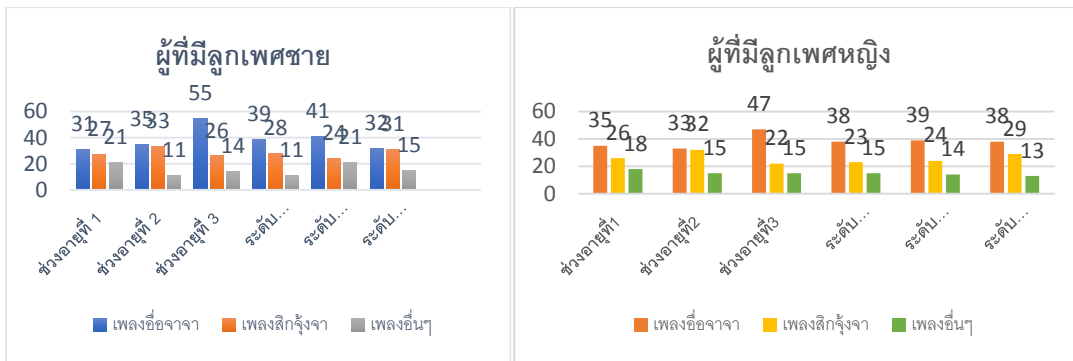
นอกจากนี้จากข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์ยังชี้ให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของเพลงกล่อมเด็กในปัจจุบันได้ชัดเจนขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับมาร้องเพลงกล่อมเด็กในสมัยอดีต กล่าวคือ จากเดิมมักจะขับร้องเฉพาะเพลงกล่อมเด็กล้านนาได้มีการเปลี่ยนแปลงโดยการนำเอาเพลงจากภาคอื่น ๆ หรือประยุกต์เพลงต่าง ๆ มาเป็นเพลงกล่อมแทน ทั้งนี้อาจมีปัจจัยหลายด้านที่มีอิทธิพลต่อเพลงกล่อมเด็ก คือ 1. ระดับการศึกษาที่สูงขึ้นทำให้คนมีความรู้ความสามารถในด้านการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติม ตลอดจนสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ 2. การพัฒนาด้านเทคโนโลยีที่เปิดกว้าง ส่งผลให้

สามารถเลือกรับฟังเพลงได้หลากหลายช่องทาง กระทั่งมีการนำมาร้องเพื่อขับกล่อมให้เด็กฟัง โดยมีการผสมผสานจากแหล่งที่มาอย่างหลากหลาย กลายเป็นเพลงกล่อมที่มีการเปลี่ยนแปลงไปจากสมัยอดีตอย่างเห็นได้ชัด

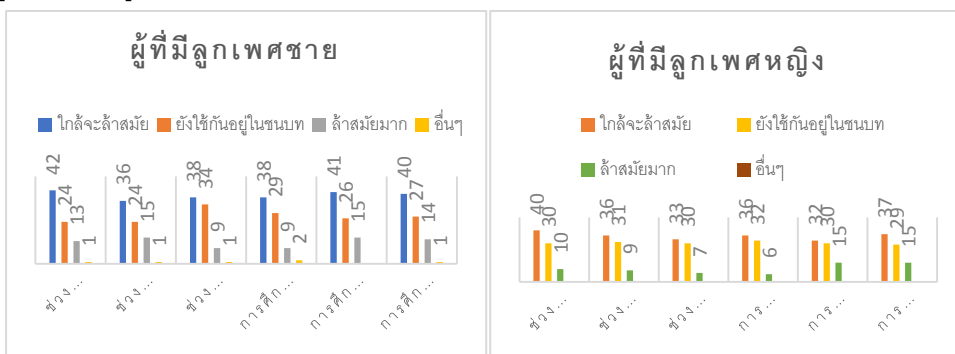
ด้านทัศนคติที่มีต่อเพลงกล่อมเด็ก งานวิจัยนี้ชี้ให้เห็นถึงทัศนคติของผู้ที่ร้องเพลงกล่อมเด็ก ไม่ว่าจะเป็นความชื่นชอบ ความสำคัญ วิธีการร้อง ข้อดีและประโยชน์ของการร้องเพลงกล่อมเด็ก ตลอดจนทัศนคติที่มีต่อเนื้อหาของเพลงกล่อมเด็ก และคุณค่าของเพลงกล่อมเด็ก ดังนี้ ความชื่นชอบต่อเพลงกล่อมเด็กพบว่า 3 ลำดับแรกมีความเห็นว่า ชื่นชอบเพลงกล่อมเด็ก เนื่องจากทำให้หลับสบาย รองลงมาคือ ชื่นชอบเนื่องจากมีความไพเราะ และก่อให้เกิดความเพลิดเพลิน ซึ่งความเห็นส่วนใหญ่จะมีแนวโน้มไปในทิศทางเดียวกัน อาจจะมีในบางช่วงอายุและบางระดับการศึกษาที่อาจจะมีความคิดเห็นในลำดับท้าย ๆ แตกต่างกันไปบ้าง แต่ก็ถือว่าเป็นจำนวนน้อยหากเทียบกับความเห็นส่วนใหญ่โดยวัดจากค่าความถี่ 3 อันดับแรก ของทุกช่วงอายุและทุกระดับการศึกษา โดยสามารถเปรียบเทียบในรูปแบบแผนภูมิแท่งได้ดังนี้

ส่วนบทเพลงที่ชื่นชอบมากที่สุด พบว่า ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่มีลูกเพศชายและมีลูกเพศหญิง ทุกช่วงอายุและทุกระดับการศึกษา แสดงความคิดเห็นมากที่สุด ใน 3 ลำดับแรกว่า มีความชื่นชอบเพลงอ้อจจา เพลงลิกจุงจา และเพลงอื่น ๆ ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นว่า เพลงที่คนส่วนใหญ่มีความนิยม ชื่นชอบ และนำมาร้องกล่อมลูกนั้น ใน 2 อันดับแรกจะมีลักษณะที่เหมือนกันนั่นก็คือ นิยมเพลง อ้อจจา และลิกจุงจา ซึ่งเพลงทั้งสองประเภทเป็นเพลงที่มีความนิยมนำมาร้องกล่อมลูกในเขตภาคเหนือ จึงอาจเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้เกิดความชอบของคนส่วนใหญ่ เนื่องจากเคยได้ยินหรือติดหูมาเป็นเวลานานนั่นเอง แต่ในส่วนของเพลงอื่น ๆ นั้น ก็จะมีชื่อเพลงปรากฏหลากหลายประเภท ทั้งเพลงที่เป็นเพลงกล่อมของภาคอื่น ๆ หรือเป็นเพลงร้องเล่นสำหรับเด็ก โดยเพลงเหล่านี้ชี้ให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของเพลงที่ใช้ในการกล่อมเด็กได้เป็นอย่างดี กล่าวคือ จากเดิมที่นิยมร้องเพลงกล่อมตามแบบล้านนา ก็มีการเปลี่ยนแปลงโดยนำเอาเพลงของภาคอื่น ๆ หรือเพลงสมัยใหม่มาดัดแปลงเป็นเพลงกล่อมเด็กในปัจจุบัน โดยสามารถเปรียบเทียบในรูปแบบแผนภูมิแท่งได้ ดังนี้

ในด้านของการร้องเพลงกล่อมเด็กนั้น ใน 3 ลำดับแรกของความเห็นที่มีการตอบมากที่สุด แสดงความเห็นว่าการกล่อมเด็กนั้นใกล้จะล้าสมัยแล้ว รองลงมาคือ ยังใช้กันอยู่ในชนบท และล้าสมัยมาก เพราะปัจจุบันมีเครื่องมือนวัตกรรมเข้ามาช่วย ตามลำดับ ซึ่งชี้ให้เห็นว่า แนวโน้มของการร้องเพลงกล่อมเด็กในปัจจุบันนั้นลดลงมาก เมื่อเทียบกับสมัยก่อน โดยปัจจุบันนี้มีเทคโนโลยีที่ทันสมัยและหลากหลายมากขึ้น ส่งผลคนในสังคมปัจจุบันมีการดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไป รวมถึงการเลี้ยงลูกก็มีความแตกต่างไปเป็นอย่างมาก เป็นต้นว่า อาจกล่อมลูกด้วยวิธีการเปิดเพลงแทนการร้องเพลงกล่อม โดยทั้งนี้การร้องเพลงกล่อมแบบสมัยก่อนจึงอาจมีความหลงเหลืออยู่บ้างในสังคมชนบท และอาจจะมีแนวโน้มลดลงไปเรื่อย ๆ จนจะไม่เหลือเค้าเดิมของการกล่อมแบบโบราณอีกต่อไป โดยสามารถเปรียบเทียบรายละเอียดข้อมูลในรูปแบบแผนภูมิแท่งได้ดังนี้

โดยปัจจุบันนี้การร้องเพลงกล่อมเด็ก มักจะพบการร้องได้ตามชนบท เนื่องจากยังคงมีวิถีชีวิตที่ใกล้เคียงกับสมัยก่อนอยู่บ้าง เมื่อเปรียบเทียบกับสังคมเมืองในปัจจุบันที่มีความนิยมดำเนินชีวิตไปตามยุคสมัยที่มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ เช่น แทนที่วิธีการร้องเพลงกล่อมลูกด้วยการเปิดเพลงจากแหล่งออนไลน์ให้เด็กฟังแทน

ทั้งนี้เพลงที่มีลูกฟังโดยเรียงตามลำดับค่าความถี่ที่มากที่สุด 3 ลำดับแรก คือเพลงออจจา เพลงลิกจุงจา และเพลงลูกทุ่ง ซึ่งจะชี้ให้เห็นว่า เพลงออจจา และเพลงลิกจุงจา ซึ่งเป็นเพลงที่ใช้ในการร้องกล่อมเด็กของคนล้านนามาตั้งแต่อดีตและยังคงติดหูของคนในยุคนี้ และได้มีอิทธิพลกระทันหันมาร้องกล่อมลูกในปัจจุบัน แม้จะมีการประยุกต์ใช้เพลงอื่น ๆ มากล่อมเด็กอยู่บ้างก็ตาม แต่ข้อมูลข้างต้นก็ยังสามารถชี้ให้เห็นว่า เพลงกล่อมเด็กแบบล้านนาก็ยังคงมีปรากฏใช้อยู่ดังปรากฏมากเป็น 2 อันดับแรกของการตอบแบบสัมภาษณ์ข้างต้น

นอกจากนี้ยังเชื่อว่าเพลงกล่อมเด็กมีความสำคัญในด้านการสร้างความรักความผูกพัน เป็นเครื่องมือในการกล่อมให้หลับไ้วขึ้น และ ยังมีความสำคัญในด้านการปลอบประโลม ให้เด็กสงบมากขึ้น ซึ่งชี้ให้เห็นว่าคนส่วนใหญ่มุ่งเรื่องของการสร้างความผูกพันระหว่างผู้ร้องและเด็กเป็นข้อสำคัญที่สุด ซึ่งเป็นสายสัมพันธ์เชื่อมโยงไปในอนาคตได้อย่างดียิ่ง

โดยมีลักษณะเป็นการร้องไปไกวเปลไป การร้องพร้อมกับอุ้มโยกไปมา และเป็นการร้องพร้อมกับนอนโอบกอดตามลำดับ ซึ่งลักษณะการกล่อมแต่ละประเภทชี้ให้เห็นถึงวิธีการเลี้ยงและช่วงเวลาในการกล่อมได้อย่างชัดเจน กล่าวคือ

การร้องไปไกลเปลไป ซึ่งให้เห็นว่าลักษณะของการเลี้ยงเด็กยังคงอนุรักษ์วิธีการเดิมด้วยการนำเด็กใส่ลงไปในเปล จากนั้นจึงร้องเพลงกล่อมเพื่อให้เด็กเกิดความเคลิบเคลิ้มด้วยเสียงเพลงและหลับไปในที่สุด โดยวิธีนี้เป็นวิธีการกล่อมลูกนอนแบบดั้งเดิม ต่อมาเป็นการร้องพร้อมกับอุ้มโยกไปมา ลักษณะนี้จะเป็นการกล่อมอีกวิธีหนึ่งซึ่งจะทำให้คนกล่อมและเด็กได้สัมผัสใกล้ชิดกันโดยไม่ต้องใช้เปลไกว วิธีนี้อาจจะเป็นการปลอบประโลมเวลาเด็กร้องไห้โยเยได้เป็นอย่างดี เนื่องจากได้รับการโอบอุ้มจนเกิดความรู้สึกผ่อนคลายและปลอดภัย ส่วนลักษณะการกล่อมที่มีการร้องพร้อมกับนอนโอบกอดนั้น ซึ่งให้เห็นว่า คนร้องอาจจะใช้วิธีนี้ในช่วงเวลากลางคืน กล่าวคือ เป็นการร้องกล่อมเด็กและผู้ร้องกล่อมก็หลับพร้อมกับเด็กในเวลาเดียวกัน ทั้งนี้ในปัจจุบันอาจมีวิธีการกล่อมที่หลากหลายมากขึ้น ดังปรากฏว่ามีการร้องแบบลักษณะอื่น ๆ ด้วย

นอกจากนี้ผู้ให้สัมภาษณ์ยังมีความเห็นว่า ข้อดีของการร้องเพลงกล่อมเด็กคือ ทำให้เด็กหลับไวขึ้น มีค่าความถี่มากที่สุด รองลงมาคือ ทำให้เด็กมีอารมณ์สงบขึ้น โดยอาจจะมีบางช่วงอายุและบางระดับการศึกษาที่มีการแสดงความคิดเห็นในด้านอื่น ๆ กันบ้าง เป็นต้นว่า ทำให้เด็กหลับนานขึ้น เด็กไม่แง่ง ทำให้เด็กไม่วุ่นวาย และเป็นการชู่เพื่อให้เด็กกลัว แต่ก็มีเป็นส่วนน้อยเมื่อเทียบกับข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ซึ่งชี้ให้เห็นว่า คนส่วนใหญ่มุ่งร้องเพลงกล่อมเพื่อให้เด็กหลับไวขึ้น

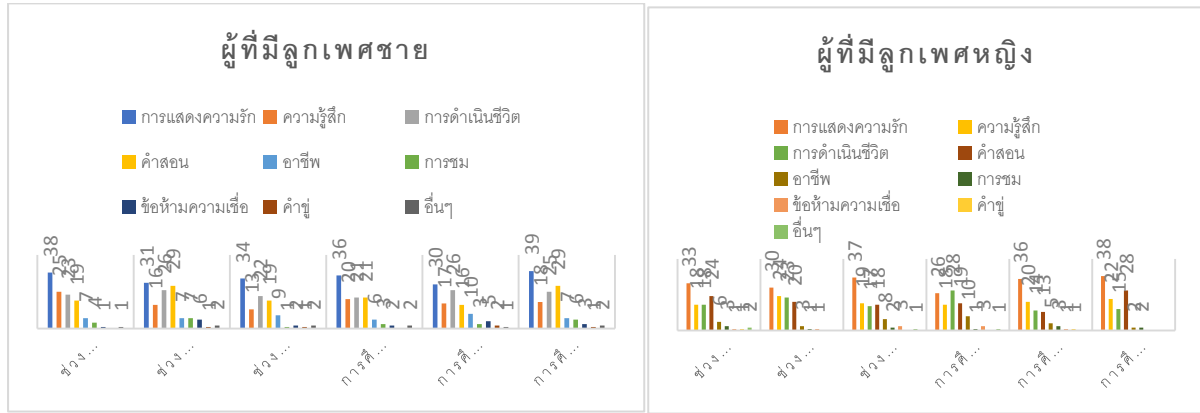
โดยคนส่วนใหญ่จะจำเพลงกล่อมเด็กมาจากรุ่นปู่ย่าและรุ่นพ่อแม่ ซึ่งเป็นการสืบทอดกันมาจากรุ่นต่อรุ่นมาจนกระทั่งปัจจุบัน ทั้งนี้อาจจะมีแหล่งข้อมูลในการจดจำจากช่องทางอื่น ๆ บ้าง แต่ก็มีเป็นจำนวนน้อยกว่าเมื่อเทียบกับข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ซึ่งชี้ให้เห็นว่า เพลงกล่อมเด็กมีอิทธิพลต่อตัวบุคคลเป็นอย่างยิ่ง กล่าวคือ สามารถทำให้เด็กจดจำและถ่ายทอดไปยังรุ่นลูกหลานได้ โดยมองว่าเด็กอาจจะซึมซับได้บ้าง เพราะเด็กยังเล็กอาจจะทำให้รับข้อมูลได้ไม่มาก โดยมีค่าความถี่มากที่สุด เมื่อเทียบกับการแสดงความคิดเห็นด้านอื่น ๆ ทั้งนี้ อาจจะเป็นเนื่องจากว่า คนส่วนใหญ่มองว่าเด็กอาจจะยังเล็กมากเกินไปจนไม่สามารถซึมซับอะไรได้ไม่มาก ทั้งนี้ก็มีผู้แสดงความคิดเห็นในแง่ต่าง ๆ อีกหลายด้าน ดังปรากฏข้อมูลข้างต้น

นอกจากนี้ยังมองว่าการร้องเพลงกล่อมมีผลต่อเด็กในเรื่องของการสร้างความรักความผูกพันมากที่สุด นอกจากนี้ยังส่งผลให้เด็กได้รับความอบอุ่น ตลอดจนเกิดอารมณ์ดี มีพื้นฐานทางจิตใจที่ดีตามไปด้วย ทั้งนี้ข้อมูลดังกล่าวส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพชีวิตของเด็กที่จะเติบโตมาในอนาคต เนื่องจากเด็กที่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ที่ดี ย่อมทำให้เติบโตมาเป็นผู้ใหญ่ที่ดีและมีคุณภาพ ไม่สร้างปัญหาและเป็นภาระให้กับสังคม

ตลอดจนมองเห็นข้อแตกต่างของเด็กที่ได้ฟังเพลงกล่อมกับเด็กที่ไม่ได้ฟังเพลงว่าจะมีความแตกต่างในด้านอารมณ์ เนื่องจากการร้องเพลงจะทำให้เด็กเกิดความเพลิดเพลิน สนุกสนาน ไม่แง่ง และส่งผลโดยตรงต่อพัฒนาการทั้งทางด้านอารมณ์และร่างกายด้วย ซึ่งจะเห็นว่า เพลงกล่อมเด็กนั้นค่อนข้างจะมีความสำคัญต่อเด็กเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากจะนำไปสู่พัฒนาการที่ดีต่อเด็กในอนาคต

โดยเนื้อเพลงกล่อมเด็กส่วนใหญ่จะกล่าวถึงการแสดงความรัก มากที่สุด เนื่องจากการร้องเพลงกล่อมเด็กนั้น ผู้ร้องมักจะแสดงความรักความห่วงใยที่มีต่อเด็กเป็นหลัก เนื้อหาส่วนใหญ่จึงจะเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับความรักเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ก็ยังมีแสดงเนื้อหาอื่น ๆ ด้วย ดังปรากฏในการแสดงความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์อีกส่วนหนึ่ง เป็นต้นว่า เนื้อหาในเพลงกล่อมมักสอดแทรกคำสอน สะท้อนอารมณ์ความรู้สึกของผู้ร้อง การดำเนินชีวิต อาชีพ ตลอดจนสอดแทรกในเรื่องของข้อห้ามและความเชื่อต่าง ๆ ไว้ในเนื้อเพลงกล่อมเด็กด้วย ซึ่งชี้ให้เห็นว่า เพลงกล่อมเด็กนั้นมีการสอดแทรกเนื้อหาในด้านต่าง ๆ ไว้เป็นจำนวนมาก ฉะนั้นหากเด็กได้ฟังเพลงกล่อม นอกจากจะได้รับความรักความอบอุ่นที่ถ่ายทอดมาจากคนร้องแล้วนั้น ยังได้ซึมซับความรู้ในด้านต่าง ๆ ตั้งแต่แต่เด็กด้วย ซึ่งการร้องเพลงกล่อมเด็กเป็นการแสดงความรักในการแสดงความรัก ตลอดจนก่อให้เกิดความใกล้ชิด เพื่อส่งอารมณ์ความรู้สึกไปยังผู้ฟังให้ได้รับความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้น ก่อให้เกิดเป็นความผูกพันระหว่างผู้ร้องและเด็กมากยิ่งขึ้น ตลอดจนเนื้อหาที่ใช้ในการกล่อมจะส่งผลให้เด็กที่ฟังเกิดความเชื่อ

และจดจำได้เป็นอย่างดี ตลอดจนอาจจะสามารถนำไปปฏิบัติตามได้ในอนาคต ฉะนั้น จากค่าความถี่ที่ปรากฏชี้ให้เห็นว่า คนส่วนใหญ่เห็นว่าเนื้อหาของเพลงมีผลต่อความเชื่อของเด็ก เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ อุนิสัย ตลอดจนอารมณ์ ความรู้สึกของเด็กได้เป็นอย่างดี สามารถอธิบายรายละเอียดในรูปแบบแผนภูมิแท่งได้ดังต่อไปนี้

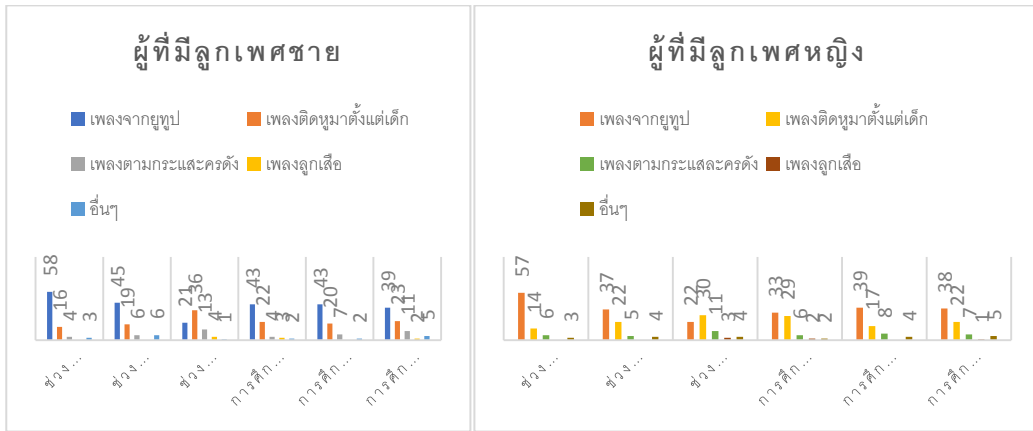
ปัจจุบันเพลงกล่อมเด็กแบบดั้งเดิมยังคงมีใช้อยู่บ้าง โดยมักพบใช้อยู่ในชนบทเป็นส่วนใหญ่ โดยเห็นได้ชัดจากการแสดงค่าความถี่จากความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์ในด้านนี้สูงที่สุด ฉะนั้นจึงชี้ให้เห็นว่า แม้ปัจจุบันความนิยมในการร้องเพลงกล่อมเด็กแบบดั้งเดิมจะปรากฏน้อยลง แต่ก็ยังคงมีผู้ใช้อยู่บ้าง โดยเฉพาะในสังคมชนบท ที่ยังคงอนุรักษ์วัฒนธรรม ตลอดจนวิถีชีวิตแบบล้านนาดั้งเดิมไว้อยู่จนถึงปัจจุบัน

นอกจากนี้ยังพบว่า หากมีโอกาสได้เผยแพร่เพลงกล่อมเด็กจะเผยแพร่ให้แก่ลูกหลานก่อนเป็นอันดับแรก โดยเห็นได้จากค่าความถี่ที่มีค่าสูงสุด ทั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า คนส่วนใหญ่มองว่า การเผยแพร่โดยการสอนให้ลูกหลานร้องนั้น อาจจะทำให้เนื้อหาของเพลงสามารถนำไปใช้สืบต่อกันไปได้อีกหลาย ๆ รุ่น ตลอดจนถือเป็นผลพลอยได้จากกรร้องเพลงให้ลูกหลานฟัง ซึ่งก่อให้เกิดความผูกพันและสายสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม ยังมีความคิดเห็นอีกหลายด้านที่มีความน่าสนใจในเรื่องเกี่ยวกับการเผยแพร่เพลงกล่อมเด็ก ดังพบว่า มีความคิดเห็นในด้านการสนับสนุนให้ภาครัฐและเอกชนส่งเสริมในเรื่องของเพลงกล่อมเด็ก การเผยแพร่ผ่านการอัดเทปเสียงเพื่อไม่ให้เนื้อร้องสูญหายไปตามกาลเวลา หรือแม้กระทั่งต้องการสอนให้คนทั่วไปร้องเป็น เพื่อจะได้นำเอาข้อมูลไปเผยแพร่ต่อ ๆ กันไป ซึ่งความคิดเห็นต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเป็นสัญญาณที่ดีที่สามารถชี้ให้เห็นว่า คนส่วนใหญ่ก็ยังคงเล็งเห็นคุณค่าและความสำคัญของเพลงกล่อมเด็ก ตลอดจนมีความคิดที่จะเผยแพร่ในช่องทางต่าง ๆ เพื่อให้คงอยู่ชั่วลูกชั่วหลาน

ด้านการใช้เพลงกล่อมเด็ก ผลของแบบสัมภาษณ์ชี้ให้เห็นถึง ประเด็นด้านการร้อง เนื้อร้อง ระยะเวลาการร้อง วัตถุประสงค์ของการร้อง การสอดแทรกคำสอน และการคงอยู่ของเพลงกล่อมเด็ก โดยพบว่า ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ส่วนใหญ่ที่ยังคงใช้เพลงกล่อมเด็กดั้งเดิมในการกล่อม เนื่องจากติดหูมานาน ชี้ให้เห็นว่า เพลงที่ใช้ในการกล่อมเด็กนั้นมามีอิทธิพลต่อการจดจำของเด็กเป็นอย่างดีโดยสามารถนำมาใช้ในการร้องหรือกล่อมสืบต่อกันมาจากรุ่นสู่รุ่น

ส่วนกลุ่มที่ไม่ได้ใช้เพลงกล่อมเด็กแบบโบราณล้านนา จะใช้เพลงกล่อมเด็กจากยูทูบเป็นส่วนใหญ่ รองลงมาคือใช้เพลงกล่อมที่เคยติดหูกันมาตั้งแต่เด็ก โดยอาจจะมีผู้ตอบแบบสัมภาษณ์บางช่วงอายุที่จะนิยมใช้เพลงติดหูกันมาตั้งแต่เด็กเป็นอันดับแรก แต่ก็มีเป็นส่วนน้อย เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยของช่วงอายุอื่น ๆ รวมกัน ทั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า กลุ่มที่ไม่ใช้เพลงกล่อมแบบโบราณดั้งเดิมนั้น จะมีแนวโน้มได้รับอิทธิพลจากความเจริญด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่ค่อนข้างมาก จึงส่งผลให้มีความเปลี่ยนแปลงด้านการกล่อมลูกแตกต่างไปจากแบบดั้งเดิม นอกจากนี้ยังพบว่า บางช่วงอายุที่มีค่าความถี่ด้านการเลือกใช้เพลงที่ติดหูมาตั้งแต่เด็ก เป็นอันดับแรกนั้น จะเป็นกลุ่มที่อยู่ในช่วงอายุที่ 3 ซึ่งเป็นช่วงอายุของคนที่มีอายุค่อนข้างมาก เมื่อเทียบกับ 2 ช่วงอายุก่อนหน้า ฉะนั้นความถนัดในด้านเทคโนโลยีหรือการเลือกใช้เพลงจากเครื่องมือทางเทคโนโลยี

สมัยใหม่อาจจะมีไม่เท่ากัน ส่งผลให้การเลือกร้องเพลงกล่อมจากเพลงที่เคยติดหูมาตั้งแต่เด็กมีความนิยมในช่วงอายุที่ 3 มากกว่าการเลือกเพลงจากแหล่งที่มาอื่นเมื่อเทียบกับ 2 ช่วงอายุแรก ทั้งนี้สามารถเปรียบเทียบรายละเอียดของข้อมูลในรูปแบบแผนภูมิแท่งได้ ดังนี้

ทั้งนี้เพลงที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เลือกร้อง คือมักเลือกตามอารมณ์ของคนร้องและตามอารมณ์ของเด็ก ซึ่งชี้ให้เห็นว่า ผู้ร้องจะยึดการร้องเพลงโดยคำนึงถึงอารมณ์เป็นหลัก ไม่ว่าจะเป็อารมณ์ของผู้ร้องเองหรืออารมณ์ของเด็กก็ตาม ฉะนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า การร้องเพลงกล่อมเด็กนั้นจะเป็นการถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกของผู้ร้องส่งไปยังเด็ก โดยเนื้อร้องอาจจะมีความเปลี่ยนแปลงไปตามอารมณ์ในขณะนั้น เช่น อารมณ์สุข อารมณ์เศร้า อารมณ์เหงา เป็นต้น ซึ่งอาจเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลให้การร้องเพลงในแต่ละครั้งมีความแตกต่างกันออกไป

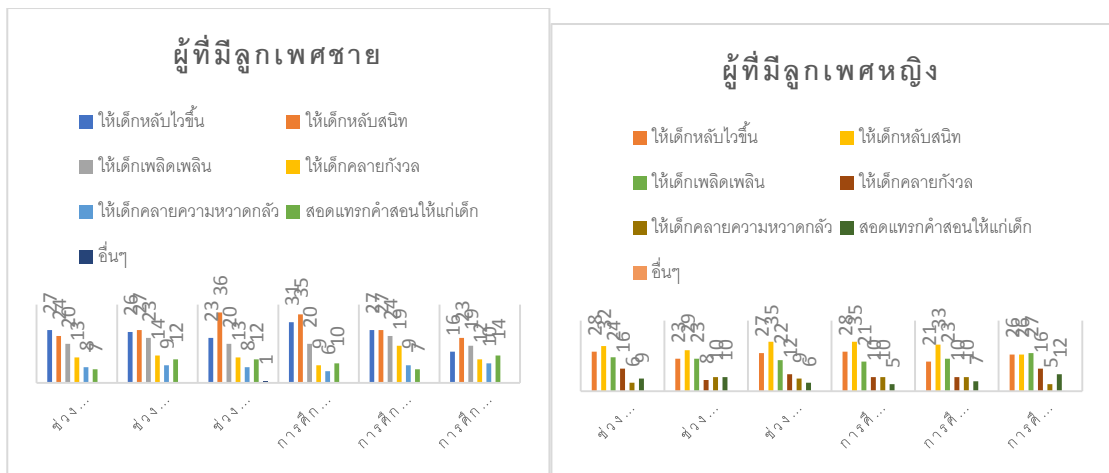
ดังพบข้อมูลว่าผู้ตอบแบบสอบถามเคยมีการปรับเนื้อร้องในการกล่อม ซึ่งมีความสอดคล้องกับการที่คนส่วนใหญ่จะมีการเลือกร้องเพลงตามอารมณ์ของผู้ร้องและผู้ฟังเป็นหลัก ฉะนั้นในการร้องเพลงแต่ละครั้งจึงย่อมมีการปรับเปลี่ยนเนื้อร้องให้เข้ากับสภาพอารมณ์ความรู้สึกในขณะนั้น รวมไปถึงอาจมีการปรับไปตามสภาพแวดล้อม อาชีพ ช่วงเวลา ยุคสมัย หรืออายุของผู้ฟังในขณะนั้นด้วย โดยเนื้อหาที่พบมากคือ มักจะปรับไปตามอารมณ์ของเด็ก เป็นส่วนใหญ่ รองลงมาคืออารมณ์ของผู้ร้อง และปรับตามความเชื่อ ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีการปรับไปตามปัจจัยอื่น ๆ อีกหลายประการ เช่น ปรับตามค่านิยม ประเพณี วัฒนธรรม เศรษฐกิจ อาชีพ เป็นต้น ทั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า การร้องเพลงกล่อมเด็กนั้นจะมุ่งประเด็นไปที่อารมณ์ของเด็กเป็นส่วนใหญ่ เพราะผลที่ต้องการให้เกิดขึ้นก็คือสิ่งที่จะทำให้เด็กเกิดความเปลี่ยนแปลงหรือเกิดการซึมซับหลังจากได้ยินเสียงเพลงหรือเสียงร้องกล่อม ฉะนั้นเพลงที่ใช้ในการกล่อม จึงมีการเปลี่ยนแปลงในบางครั้ง เพื่อให้มีความสอดคล้องไปตามอารมณ์ของเด็กในเวลานั้น ๆ ด้วย

ทั้งนี้โดยส่วนใหญ่จะใช้ระยะเวลาในการร้องน้อยกว่า 30 นาที เป็นหลัก เนื่องจากขอบข่ายระยะเวลาประมาณนี้ อาจจะเป็นช่วงเวลาที่เหมาะแก่การนอนของเด็กจนหลับสนิทแล้ว แต่ก็มีข้อมูลบางส่วนปรากฏว่า มีผู้ใช้เวลาในการกล่อมมากกว่านั้น เนื่องจากความยากง่ายในการนอนของเด็กแต่ละคนนั้นแตกต่างกันออกไป จึงทำให้อาจจะใช้ระยะเวลาในการกล่อมแตกต่างกันไปบ้าง ขึ้นอยู่กับการหลับจนสนิทของเด็กเวลานั้น ๆ ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่ไม่ายเมื่อต้องร้องเพลงกล่อมเด็ก เนื่องจากเป็นการแสดงความรักความผูกพัน ตลอดจนเป็นการสร้างความอบอุ่นที่ดีอีกทางหนึ่งให้แก่เด็ก ทำให้เกิดความเพลิดเพลินและสร้างจินตนาการที่หลากหลาย นอกจากนี้ยังทำให้เด็กสามารถเคลิบเคลิ้มและหลับได้ไวขึ้น ฉะนั้น คนส่วนใหญ่จึงไม่มีความอับอายเมื่อต้องร้องเพลงกล่อมแต่อย่างใด ในทางกลับกันยังก่อให้เกิดอารมณ์สนุกสนานให้แก่ตัวของผู้ร้องตลอดจนคนรอบข้างที่ได้ฟังด้วย

ตลอดจนมีการการสอดแทรกคติและคำสอนไว้ในเนื้อเพลง เพื่อต้องการสั่งสอนให้เป็เด็กดีว่านอนสอนง่าย เชื่อฟังพ่อแม่ และไม่เป็นคนโกหก ตามลำดับ ซึ่งชี้ให้เห็นว่า การร้องเพลงกล่อมเด็กนั้น นอกจากจะมีวัตถุประสงค์เพื่อทำให้เด็กเกิด

ความเคลิบเคลิ้มและหลับได้ไวขึ้นแล้ว ยังต้องการสอดแทรกคำสั่งสอนให้แก่เด็กหรือผู้ฟังได้ซึมซับขณะฟังเพลงไปด้วย ซึ่งส่วนใหญ่มักใช้เพลงกล่อมเด็กในเวลาที่เด็กไม่ยอมนอน รองลงมาคือจะใช้ทุกครั้งไม่ว่าเวลาใด นอกจากนี้ยังมีความเห็นว่าจะใช้ในชวงเวลาอื่น ๆ ด้วย ดังปรากฏว่า มีผู้ให้สัมภาษณ์แสดงความคิดเห็นว่า ใช้เฉพาะเวลาเด็กหลับไม่สนิท เวลาเด็กร้องไม่หยุด และใช้เฉพาะตอนกลางคืน

ทั้งนี้การร้องเพลงกล่อมเด็กนั้นมักมีวัตถุประสงค์เพื่อ ให้เด็กหลับสนิท รองลงมาคือเพื่อให้เกิดความเพลิดเพลิน และให้หลับไวขึ้น ซึ่งชี้ให้เห็นว่าการร้องเพลงกล่อมเด็กนั้นนอกจากจะมุ่งเน้นในเรื่องของการนอนหลับแล้วยังมุ่งเน้นให้เด็กเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินไปกับเสียงเพลงที่ซบซุ่ม เพื่อให้คลายความกังวล คลายความหวาดกลัว ตลอดจนเป็นการสั่งสอนหรือการอบรมบ่มนิสัยโดยถ่ายทอดผ่านบทเพลงกล่อมเพื่อให้เกิดการซึมซับตั้งแต่ยังเป็นเด็กตลอดจนเพื่อให้เติบโตมาเป็นคนดีในสังคม สามารถเปรียบเทียบให้เห็นรายละเอียดของข้อมูลในรูปแบบแผนภูมิแท่งได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

จากผลการสรุปข้อมูลแบบสัมภาษณ์ของกลุ่มเป้าหมาย พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของเพลงกล่อมเด็ก ปัจจัยแรกคือช่วงอายุ กล่าวคือผู้ตอบแบบสัมภาษณ์แต่ละกลุ่มจะมีวิธีการกล่อมที่แตกต่างกันไปตามแต่ละช่วงอายุ อาทิ ช่วงอายุที่ 1 และช่วงอายุที่ 2 จะมีความนิยมนำเอาเพลงทั่วไปในปัจจุบันหรือเพลงจากภาคอื่น ๆ มาใช้ในการกล่อมเด็ก ส่วนในช่วงอายุที่ 3 จะมีความนิยมนำเอาเพลงกล่อมเด็กในแบบโบราณล้านนามาใช้ในการกล่อม ดังเช่น ปรากฏว่ามีการใช้เพลง อ้อจจา จิกจุงจา ในการกล่อมเด็กปรากฏในช่วงอายุที่ 3 ค่อนข้างมาก ปัจจัยที่ 2 คือระดับการศึกษาโดยพบว่า ผู้ที่มีการศึกษาในระดับที่ 2 และ ระดับที่ 3 จะมีวิธีการหรือช่องทางในการเลือกเพลงที่นำมาใช้ในการร้องกล่อมได้หลากหลายกว่า ช่วงการศึกษาระดับที่ 1 ทั้งนี้อาจมีผลมาจากเรื่องการศึกษาส่งผลให้รู้จักวิธีการค้นคว้าข้อมูลที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น ทำให้สามารถเลือกเพลงได้หลายช่องทางหรือสามารถนำเอาเพลงต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในการกล่อมได้ดีกว่าผู้ที่มีการศึกษาในระดับที่ 1 และ 3. ปัจจัยเกี่ยวกับเทคโนโลยีอันทันสมัย ซึ่งมีผลให้ลักษณะการกล่อมเด็กเปลี่ยนแปลงไป ดังพบว่า มีการเปิดเพลงจากโทรศัพท์ จากเทปเสียง หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ให้ลูกฟัง แทนการร้องกล่อมเหมือนในอดีต นอกจากนี้ในบางครั้งยังอาจมีการปรับเปลี่ยนเนื้อหาหรือเนื้อร้องของเพลงไปตามสภาพอารมณ์หรือสภาพสังคมในปัจจุบันด้วย

ส่วนในด้านความคงอยู่ของเพลงกล่อมเด็กนั้น พบว่าเพลงกล่อมเด็กยังคงอยู่ในสังคมปัจจุบัน แม้จะลดลง ค่อนข้างมากเมื่อเทียบกับสมัยก่อนก็ตาม โดยจะพบมากในสังคมชนบท แม้อาจจะมีการปรับเปลี่ยนเนื้อร้องไปตามสถานการณ์ปัจจุบันบ้างก็ตาม โดยผู้ที่ให้ข้อมูลในด้านเนื้อร้องได้ค่อนข้างมากคือ กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ที่อยู่ในช่วงอายุที่ 1 และช่วงอายุที่ 2 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก ในช่วงวัยดังกล่าวเป็นช่วงวัยที่ยังคงใช้เพลงกล่อมอยู่ จึงสามารถถ่ายทอดเนื้อเพลงได้

มากกว่าเมื่อเทียบกับช่วงอายุที่ 3 ซึ่งเป็นช่วงวัยที่มีอายุค่อนข้างมาก ตลอดจนไม่ได้ใช้งานในด้านการร้องกล่อมมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน จึงส่งผลให้ความสามารถในการถ่ายทอดลดลง

อภิปรายผล

ปัจจัยแรกที่ส่งผลให้เพลงกล่อมเด็กในจังหวัดลำปางเกิดความเปลี่ยนแปลงคือช่วงอายุที่มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการที่คนในช่วงวัยรุ่นหรือวัยกลางคนได้รับอิทธิพลจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมจากอดีตมาสู่ปัจจุบันค่อนข้างมาก กล่าวคือ คนในช่วงวัยดังกล่าวมีโอกาสได้รับข้อมูลที่หลากหลายกว่า ส่งผลให้มีการนำมาปรับใช้กับการดำเนินชีวิตของตนเองดังพบว่า กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในช่วงวัยดังกล่าว จะมีการถ่ายทอดเนื้อหาของเพลงกล่อมเด็กที่เป็นเพลงจากภาคอื่นๆ หรือมีการนำเอาเพลงร้องทั่วไปมาประยุกต์ใช้ในการร้องกล่อมลูกแทนเพลงกล่อมเด็กแบบล้านนาดั้งเดิม ซึ่งลักษณะข้อมูลดังกล่าวนี้ จะมีความแตกต่างจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในช่วงวัยที่ 3 ซึ่งถึงแม้ว่าจะมีความสามารถในการถ่ายทอดเนื้อร้องของเพลงได้น้อยกว่า แต่ก็ยังระบุเนื้อหาที่คงเดิมแบบล้านนาได้ค่อนข้างมากกว่าเมื่อเทียบกับช่วงอายุที่ 1 และช่วงอายุที่ 2 นอกจากนี้ในเรื่องระดับการศึกษา ก็ถือว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอีกข้อหนึ่งที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านการร้องเพลงกล่อมเด็ก เนื่องจากว่า เมื่อคนได้รับการศึกษาที่สูงขึ้นก็จะมีช่องทางในการค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมในเรื่องต่าง ๆ หลากหลายขึ้น ดังพบว่ากลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการศึกษาสูงมีการเลือกเพลงในการกล่อมลูกแตกต่างไปจากการกล่อมในสมัยก่อนค่อนข้างมาก เช่น กล่อมลูกด้วยเพลงกล่อมเด็กภาษาต่างประเทศ กล่อมด้วยเพลงตามกระแสละครดัง เป็นต้น ทั้งนี้อาจมีความเกี่ยวข้องกับเรื่องของความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ซึ่งถือว่าเป็นอีกปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่งอีกข้อหนึ่ง ซึ่งส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงของเพลงกล่อมเด็กค่อนข้างมาก กล่าวคือ เกิดการกล่อมเด็กด้วยวิธีการอาศัยเครื่องมือสื่อสารหรือเครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ แทนการกล่อมด้วยการร้องแบบดั้งเดิม เช่น เปิดเพลงจากยูทูป วิทยุ หรือโทรทัศน์ให้ลูกฟัง เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการเปลี่ยนแปลงเนื้อหาของเพลงไปตามสถานการณ์ในขณะนั้นเพื่อสะท้อนอารมณ์ของผู้ร้องหรือเพื่อให้เข้ากับบรรยากาศตลอดจนมีการเปลี่ยนแปลงไปตามอารมณ์ของผู้ฟัง สอดคล้องกับ เบญจา หงส์ทอง (2544) ได้ศึกษาเพลงกล่อมลูกภาคเหนือ : กรณีศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า บทบาทของเพลงกล่อมลูกภาคเหนือในปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงไปจากสังคมสมัยก่อน คือ นอกจากใช้ในการขับร้องให้เด็กนอนหลับได้เร็วยิ่งขึ้นและสอดแทรกเนื้อหาการอบรมสั่งสอนแล้ว ยังแสดงให้เห็นคุณค่าทางอารมณ์เพลงอีกด้วย

ส่วนในด้านความคงอยู่ของเพลงกล่อมเด็ก พบว่าเพลงกล่อมเด็กยังมีความคงอยู่ในสังคมปัจจุบัน ถึงแม้จะลดลงค่อนข้างมากเมื่อเทียบกับสมัยก่อน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พัชราภรณ์ เอื้อจิตรเมศ (2546) ศึกษาเรื่องการคงอยู่และการเปลี่ยนแปลงเพลงกล่อมลูกภาคใต้ : กรณีศึกษาบ้านบางสาร ตำบลกลาย อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช และผลงานวิจัยของ สุวรรณี ทองรอด (2551) ศึกษาวิเคราะห์เพลงกล่อมเด็ก ตำบลไทรตรัง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ที่ระบุในผลสรุปงานวิจัยในทำนองเดียวกันว่า ด้วยความเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบันส่งผลให้เพลงกล่อมเด็กมีบทบาทในสังคมน้อยลง โดยส่วนใหญ่จะพบมากในสังคมชนบทและอาจจะมีการปรับเปลี่ยนเนื้อร้องไปตามสถานการณ์ปัจจุบัน นอกจากนี้ สุวรรณี ทองรอด (2551) ศึกษาวิเคราะห์เพลงกล่อมเด็ก ตำบลไทรตรัง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ได้กล่าวในผลสรุปงานวิจัยอีกว่า “แม้ว่าเพลงกล่อมเด็กมีจำนวนลดลงจากข้อมูลเดิม 9 เพลง แต่คุณค่าในเชิงบทบาทหน้าที่ และคุณค่าเชิงสังคมวัฒนธรรมยังสามารถสนองต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชนได้เป็นอย่างดี” จากผลสรุปข้างต้นชี้ให้เห็นว่า เพลงกล่อมเด็กนั้นสามารถสะท้อนเหตุการณ์หรือวิถีชีวิตของคนในสังคมนั้นๆ ได้อย่างชัดเจน โดยผู้ที่ให้ข้อมูลในด้านเนื้อร้องได้ค่อนข้างมากคือ กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ที่อยู่ในช่วงอายุที่ 1 และช่วงอายุที่ 2 ซึ่งเป็นช่วงวัยที่กำลังเลี้ยงดูบุตร จึงสามารถถ่ายทอดเนื้อเพลงได้มากกว่าเมื่อเทียบกับช่วงอายุที่ 3 ซึ่งเป็นช่วงวัยที่มีอายุค่อนข้างมาก ตลอดจนไม่ได้ร้องกล่อมมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน จึงส่งผลให้ความสามารถในการถ่ายทอดเนื้อร้องของเพลงลดลง

อย่างไรก็ตามแม้ว่าคนในช่วงวัยที่ 3 มีความสามารถในการถ่ายทอดเนื้อหาได้น้อยแต่ก็ยังคงไว้ซึ่งการร้องเพลงแบบดั้งเดิมได้ดีกว่าช่วงอายุที่ 1 และช่วงอายุที่ 2 ซึ่งสอดคล้องกับ พัชรภรณ์ เอื้อจิตรเมศ (2546) ศึกษาเรื่องการคงอยู่และการเปลี่ยนแปลงเพลงกล่อมลูกภาคใต้ : กรณีศึกษานางสาว ตาบกลลาย อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า “ในอดีตเพลงกล่อมลูกมีบทบาทอยู่คู่กับวิถี ชีวิตของชาวบ้านเป็นอย่างมาก เพลงมีบทบาทหน้าที่ในการอบรมเด็กซึ่งถือเป็นกระบวนการพัฒนาทัศนคติ ความ เชื่อ และค่านิยมของบุคคลในชุมชนที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของเด็กซึ่งเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีต่อไปในอนาคต ในสภาวะปัจจุบันของชุมชนนางสาว พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน เช่น ระบบเศรษฐกิจของครอบครัว การ ศึกษา การคมนาคม เทคโนโลยี ค่านิยมสมัยใหม่ ล้วนส่งผลให้เพลงกล่อมลูกมีบทบาทหน้าที่น้อยลง ในปัจจุบันเพลงกล่อมลูกจึงเหลือเพียงบทบาทหน้าที่ในเชิงของการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมในรูป ของการแสดง และการประกวดมากกว่าที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน วันได้เหมือนเดิม ผู้ที่ร้องเพลงกล่อมลูกได้ที่ บ้านนางสาวล้วนแต่เป็นคนวัยชราทั้งสิ้น อาจกล่าวได้ว่าในอนาคตเพลงกล่อมลูกของนางสาวมีแนวโน้มที่จะหมดไปแต่จะคงอยู่ในรูปแบบของการอนุรักษ์ด้วยลายลักษณ์อักษร เทปบันทึกเสียง วิทยุทัศน์ หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์บางอย่างเท่านั้น”

จากผลการวิจัยดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าแนวโน้มของเพลงกล่อมเด็กซึ่งถือว่าเป็นเพลงพื้นบ้านนับวันยิ่งจะเลือนหายไปจากสังคม ลงทุกที หรือในอนาคตอาจจะมีการเปลี่ยนแปลงโดยการบันทึกไว้ด้วยรูปแบบอื่น ๆ หรือต้องมีการนำเสนอที่ปรับเปลี่ยนไปตามยุคสมัยแยกเช่นเพลงพื้นบ้านอีกหลาย ๆ ประเภท ดังพบในผลงานวิจัยของสิริสุข วงศ์สกุล (2544) ศึกษาเรื่อง การคงอยู่ของเพลงพื้นบ้าน (ซอ) ในจังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการคงอยู่ของเพลงพื้นบ้าน (ซอ) ในจังหวัดเชียงใหม่ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการคงอยู่ของเพลงพื้นบ้าน (ซอ) ผลการวิจัยพบว่า เพลงพื้นบ้าน (ซอ) ในจังหวัดเชียงใหม่คงอยู่ได้เนื่องจากมีการพัฒนารูปแบบการแสดงเป็นระยะ ๆ จากการซอคู่ เป็นละครซอ และซอสตรีงตามลำดับ ผลงานวิจัยดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าเพลงพื้นบ้านนั้นจะยังคงอยู่และเป็นที่ยอมรับของคนในปัจจุบันได้จะต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีการนำเสนอหรือเนื้อหาให้มีความสอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน ซึ่งตรงกับผลการวิจัยที่ได้นำเสนอไปเบื้องต้นว่า เพลงกล่อมเด็กในจังหวัดลำปางนั้นยังคงอยู่ในสังคมปัจจุบันหากแต่มีการปรับเปลี่ยนเนื้อหาไปตามเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสมัยนี้แทนการนำเสนอด้วยเนื้อหาแบบล้านนาดั้งเดิม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. เพลงกล่อมเด็กเป็นมรดกทางวัฒนธรรม เป็นสิ่งที่สามารถสะท้อนสภาพสังคมในสมัยนั้นได้เป็นอย่างดี ฉะนั้นจึงควรช่วยกันอนุรักษ์ไว้ให้คงอยู่สืบไป
2. การร้องเพลงกล่อมเด็กเป็นการสร้างความรักความผูกพันขั้นพื้นฐานให้เกิดขึ้นระหว่างคนในครอบครัว ตลอดจนเป็นการเชื่อมสายสัมพันธ์ระหว่างแม่กับและเป็นการสร้างความอบอุ่นให้เกิดขึ้นแก่เด็ก ให้เติบโตขึ้นมาด้วยความพร้อมทั้งทางด้านร่างกายและอารมณ์ ดังนั้นจึงอยากสนับสนุนให้มารดาหันมาสร้างสายสัมพันธ์กับบุตรด้วยการร้องเพลงกล่อม
3. แม้ในปัจจุบันจะมีเทคโนโลยีสมัยเข้ามาแทนที่การร้องเพลงกล่อม จนหลายคนมองว่าการร้องเพลงกล่อมเด็กอาจเป็นสิ่งที่ดูล้าหลัง แต่ความต้องการการดูแลเอาใจใส่เด็กด้วยตนเองย่อมดีกว่าการพึ่งพาอุปกรณ์ทางเทคโนโลยี ดังนั้นจึงควรหันมาดูแลบุตรหลานด้วยวิธีที่ไม่พึ่งพาเทคโนโลยีมากเกินไป เพื่อป้องกันการเกิดปัญหาเด็กขาดความอบอุ่นในอนาคต

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องด้วยสถานการณ์ของโรคระบาดไวรัส โควิด 2019 ที่กำลังแพร่ระบาด อาจส่งผลกระทบต่อการลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนาม ฉะนั้นผู้วิจัยต้องวางแผนในการเก็บข้อมูลให้ดี เช่น ปรับเปลี่ยนวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการกรอกแบบสัมภาษณ์ออนไลน์ เป็นต้น
2. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความเปลี่ยนแปลงและความคงอยู่ของเพลงกล่อมเด็กโดยเปรียบเทียบทั้ง 4 ภาค เพื่อให้เห็นแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงของเพลงกล่อมเด็กในประเทศไทยได้ชัดเจนขึ้น

บรรณานุกรม

- เบญจมา หงส์ทอง. (2544). *เพลงกล่อมลูกภาคเหนือ: กรณีศึกษาจังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (วัฒนธรรมศึกษา) มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พรรณนเพ็ญ เครือไทย. (2552). *เพลงกล่อมเด็กล้านนา*. สถาบันวิจัยสังคม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พัชราภรณ์ เอื้อจิตร์เมศ (2546). *การคงอยู่และการเปลี่ยนแปลงเพลงกล่อมลูกภาคใต้ : กรณีศึกษาบ้านบางสาร ตำบลกลาย อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครศรีธรรมราช*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (วัฒนธรรมศึกษา) มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ยุทธ เดชคำรณ. (2520). *คติชาวบ้านไทย*. เชียงใหม่ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สิรินุช วงศ์สกุล. (2544). *การคงอยู่ของเพลงพื้นบ้าน (ซอ) ในจังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุวรรณี ทองรอด. (2551). *การศึกษาวิเคราะห์เพลงกล่อมเด็ก ตำบลไทรตรีงษ์ อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร*. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- อุดม รุ่งเรืองศรี. 2542. "เพลงกล่อมเด็กและเพลงร้องเล่น." ใน *สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคเหนือ เล่ม 9*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์